
Jak jsme se na konci roku „vymazlili“

Konec roku je pro mě ve Skipu spojený s „milou odměnou“ s typickým názvem „Vymazlený konec roku“. Je to procházka Prahou vždy zaměřená na historii a památky hlavního města. Letos jsem se zúčastnila již počtvrté. Po Anežském klášteře, Židovském městě, Bílkově vile letos zvítězila „Domovní znamení na Malé Straně“. Naši průvodkyní byla Dana Kratochvílová, která nás pokaždé překvapí svými znalostmi, neskutečným všeobecným přehledem a vtipnými historkami.

V hojném počtu 24 zapálených milovníků historie jsme se sešli na Praze 6 na Pohořelci u pomníku Tychona Brahe a Johanna Keplera a odtud vyrazili ulicí Úvoz, Nerudovou, přes Jánský vršek až na Kampu k Lennonově zdi. Dozvěděli jsme se, že první domovní znamení vznikala už za doby Karla IV., měla podobu reliéfu, sochy či malovaného obrázku, písmene nebo nápisu nad vchodem domu. Cílem bylo vyjádřit například své jméno, svoji profesi, cechovní příslušenství, zálibu, anebo dát najevo svou moc a sílu – třeba znamením lva či medvěda. Tvůrci domovních znamení byli takzvaní štítaři, své výtvořiny tvořili pomocí forem. Lidé, kteří neuměli číst a psát, se díky takovým domům dobře orientovali po městě. Od 18. století nahradilo domovní znamení číslování domů.

Prvním zastavením je Dům U zlatého pluhu. Pluh byl jedním z posvátných symbolů, uctívaným, neboť zlepšoval kvalitu půdy. Hned na vedlejším domě si všimáme domovního znamení tří lvů a na vedlejším domě je opět znamení historické – hvězdy, které jsou symbolem naděje a světla. Další zajímavý dům má znamení v podobě uzlu, který symbolizoval pevnost vztahů. Dříve patřil Strahovskému klášteru a lisovalo se zde víno. Dům U Kamenného sloupu, který je známý sloupkem s dřevěnou plastikou, dnes slouží jako Galerie Josefa Sudky, který zde až do své smrti žil. Na jižní straně Nerudovy ulice stojí slavný dům U Dvou slunců, na němž pamětní deska uvádí: „*Zde žil a svoji literární činnost započal Jan Neruda*“. Další domy nabízejí znamení raka, které můžeme číst, jako symbol zpátečnictví, jinde zase lva držícího pohár, kde působili zlatníci. Netradiční je domovní znamení bílé řepy, kde bydlel herec Josef Kemr.

Domů s domovními znameními je v Praze spousta. Prošli jsme pouze Malou Stranu a Staré Město jsme nechali na příští procházku. Jak jsem někde četla ... „*bez domovních znamení bychom si Prahu jen stěží dokázali představit. Dodávají zdejší uličkám jedinečné kouzlo a vyprávějí příběhy s městem spjaté*“.

Chtěla bych poděkovat, myslím si, že za všechny, kolegyni Ivaně Hamouzové, která vždy vše krásně zařídí a domluví. Už teď se těším na příští rok.

Radka Táborová, Městská knihovna Kladno